Cena pojedyńczego egzemplarza 10 gr. Dzisiejszy numer zawiera 4 strony

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków, budujemy silną Ojczyznę!

Nr. 25 | Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, wtorek dnia 28 lutego 1933 r. | Rok XIII

Z posiedzenia Senatu

Zwycięstwo Hitlera Polska przyjęła ze spokojem — Urzeczywistnienie programu Niemiec w stosunku do rewizji granic postawi cały Naród Polski pod broń. —

Senat w dniu 24 bm. przystąpił do sprawozdania komisji skarbowej o preliminarzu budżetowym ministerstwa Spraw Zagranicznych. Referent budżetu sen. **Hubicka** podkreśla, że budżet M. S. Z. w porównaniu z rokiem 1929/30 uległ w roku bieżącym skurczeniu, dochodzącem do 25 proc.

Z aktualnych spraw M. S. Z. senatorka zwraca uwagę na rokowania i traktaty ekonomiczno-polityczne, stwierdzając, że nowa taryfa celna musi spowodować szereg zasadniczych zmian w traktatach handlowych. Omawiając wydatki związane z konferencją rozbrojeniową referentka uważa, że dotychczasowy przebieg konferencji nie pozwala określić ani wysokości tych wydatków, ani czasu trwania konferencji.

Mówczyni przypomina ważniejsze momenty związane z ostatnim okresem konferencji, jak również fakt, że prace komisji technicznej są stale odraczane i nie dochodzą do wyników konkretnych ponieważ prace hamują czynniki polityczne i brak załatwienia spraw zasadniczych. W końcu podkreśla ona znaczenie ostatniej deklaracji delegata polskiego.

W dyskusji, jaka się wywiązała przemawiał pierwszy sen. **Loewenherz,** który nawiązując do faktu dojścia **do władzy w Niemczech Hitlera omawia możliwe konsekwencje tego wydarzenia, podnosząc, że urzeczywistnieniu niemieckiego programu rewizji granic przeciwstawiłby się z bronią w ręku cały Naród polski, wszyscy mieszkańcy Rzeczypospolitej bez różnicy przekonań.**

Polska przyjęła zwycięstwo Hitlera ze spokojem opartym na przekonaniu o słuszności i sile. Mówca uważa to zwycięstwo raczej za fakt korzystny niż szkodliwy, gdyż kończy ono okres dwuznacznej gry polityków niemieckich, ukazując światu zaborcze oblicze Niemiec. — W konkluzji senator oświadcza się za przejęciem budżetu M. S. Z. w przedłożonej wysokości.

Sen. Kozicki (Str. Nar.) w dłuższem przemówieniu omawia zasadnicze konieczności, według mówcy są to polskiej polityki zagranicznej: oparcie się o dobre stosunki z Rosją sowiecką i zwrócenie uwagi na akcję rewizjonistyczną Niemiec.

Sen. Dębski (PPS.) omawiając politykę zagraniczną, nawiązuje do polityki wewnętrznej.

Sen. Kulerski (Str. Lud.) zatrzymuje się obszernie na stosunkach polsko-niemieckich. — Ponieważ mówca stale odbiega od tematu, nawiązując do zagadnień politycznych, nie mających nic wspólnego z polityką zagraniczną, — marszałek **Raczkiewicz** przywołuje go do porządku.

W dalszej dyskusji sen. **Thullie** zgłasza rezolucję następującą: Senator stwierdza konieczną potrzebę kolonji dla Polski i wzywa rząd by w chwili, gdy sprawa rozdania mandatów kolonjalnych stanie się aktualną na forum międzynarodowem przedstawił żądanie Polski do odpowiedniego mandatu kolonjalnego.

Sen. **Wielowieyski** (B. B. W. R.) reasumuje wyniki dyskusji i zaznacza, że właściwie w dyskusji tej nie było żadnych istotnych rozbieżności, o ile chodzi o politykę zagraniczną. Określenie naszej polityki o stosunkach do Niemiec dane przez p. ministra Becka w Sejmie że będzie ona taką, jaką będzie polityka Niemiec w stosunku do Polski, mówcy wydaje się najtrafniejsze. Stwierdza on dalej, że sojusz Polski z Francją jest jednym z zasadniczych filarów nietylko polityki polskiej, ale i polityki Francji w Europie. Uważamy ten sojusz na niezwruszony, mimo różnych cieniów, jakie częściowo przechodzić nad nim mogą. Zasada, że dobra polityka wewnętrzna ułatwia dobrą politykę zagraniczną, znajduje u nas potwierdzenie, gdyż posiadamy rzadki atut — trwały rząd.

Zazdroszczą nam we Francji tego że zawsze wiemy, kto nas nawewnątrz i nazewnątrz reprezentować będzie.

Na tem zakończono dyskusję nad budżetem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Pomorze i kwestja gdańska w oświetleniu pisma katalońskiego

BARCELONA. Poczytny dziennik kataloński, wychodzący w Barcelonie „El Mati" poświęcił ostatnio (dn. 15-go bm.) duży artykuł podnoszony przez Hitlera sprawie rewizji granic. Rewizja ta — zdaniem „El Mati" oznacza pożądanie Pomorza **„najukochańszej, najbardziej umęczonej córki Polski", której Polska „potrafi bronić bohatersko".** Nie wdając się w rozważania istoty sporu polsko-niemieckiego, wspomniany dziennik stwierdza, że, co do **Pomorza słuszność ze względów naturalnych, politycznych, etnograficznych i ekonomicznych, tudzież tradycyj historycznych, jest po stronie Polski.**

Opisując pokrótce dzieje Pomorza, zwraca „El Mati" uwagę, że chwilowem powodzeniem uwieńczone apetyty Krzyżaków (Orde Teutonic) żywo przypominają dzisiejsze apetyty hackenkreutzlerów (Orde hitleria). Z małą przerwą, aż do rozbiorów całe Pomorze należało do Polski, a i po rozbiorach **Pomorze zawsze żywy brało udział w życiu polskiem.**

Jeśli idzie o względy etniczne, to nawet niemiecki spis ludności z r. 1910 wykazał 50 procent ludności bezsprzecznie polskiej, po Wielkiej Wojnie zaś gdy kraj ten opuściło wojsko niemieckie i niemieccy urzędnicy, spis ludności pomorskiej wykazuje prawie 90 procent mieszkańców pochodzenia polskiego.

Nie jest uzasadnionem wysuwanie jako motywy kwestji gdańskiej, faktem jest bowiem, że od czasów przyłączenia Pomorza do Polski obrót portu gdańskiego wzrósł czterokrotnie w porównaniu do obrotu z czasów niemieckich, podobnie jak twierdzenie, że istnienie Pomorza polskiego utrudnia komunikację Rzeszy z Prusami Wschodniemi. — Trudności komunikacyjnych w rzeczywistości niema, jak przyznają to zresztą sami Niemcy uczciwie na sprawę te patrzący.

Najważniejszem jest, poza względami etnicznemi i historycznemi, że dla **Polski ze względu na dostęp do morza ziemie te są bezwzględnie potrzebne, decydują bowiem** — jak to cynicznie w swoim czasie oznajmiał Fryderyk Wielki — **o niepodległości całej Polski. A i Bismarck mówił: „Marzenia Polaków niemogą się urzeczywistnić bez Gdańska".**

134 km. na godz. na nartach

ZURYCH. W St. Moritz odbyły się oryginalne zawody narciarskie, polegające na biegu na 100 m z lotnego startu na bardzo silnej pochyłości. Startowało kilkunastu zawodników różnych narodowości. Niektórzy z nich mieli specjalne narty wagi do 33 kg i szerokości do 15 cm, z tyłu zaś mieli przymocowane specjalne stożki gumowe, mające na celu nadawanie ciału formy korzystnej pod względem aerodynamicznym.

Pierwsze miejsce w ogólnej klasyfikacji zajął Hubert Fritz (Austrja), osiągając fantastyczną szybkość 134,529 m na godzinę. W kategorji zawodników o zwykłym rynsztunku narciarskim zwyciężył Szwajcar Kainersdorfer, osiągając 130,624 km na godzinę.

—o—

Podróż „Pulaskiego

NOWY YORK. W dniu 21-go bm. przybył do Nowego Yorku okręt „Pułaski" z 214 pasażerami oraz ładunkiem towarowym i pocztą. Okręt „Pułaski" odpływa dnia 24 bm. w powrotną podróż do Gdyni.

Drugi konsystorz

ZAMIANOWANIE NOWYCH KARDYNAŁÓW.

CITTA DEL VATICANO. Koła dobrze poinformowane zapowiadają zwołanie drugiego konsystorza na listopad br. Na konsystorzu tym Pius XI ma mianować jeszcze kilku kardynałów, wybranych z pośród dostojników kościelnych, należących do kurji rzymskiej oraz do dworu papieskiego. Zaznaczyć należy, że konsystorz publiczny, wyznaczony na 16 marca odbędzie się w Bazylice św. Piotra z zachowaniem skomplikowanego i niezmiernie uroczystego rytuału. Pius XI weźmie udział w konsystorzu, schodząc do Bazyliki z przepisowym orszakiem na sedia gestatoria i w otoczeniu gwardji szlacheckiej oraz dostojników swego dworu.

—o—

Wiluś nie może jeszcze wrócić na tron..

LONDYN. „Daily Express" zamieszcza depeszę swego korespondenta z Berlina, opisującą szczegółowo spotkanie żony b. cesarza Wilhelma, Herminy w jednym z arystokratycznych domów w Berlinie z Hitlerem. W rozmowie z żoną Wilhelma — Hitler **miał oświadczyć, że chwila obecna nie dojrzała jeszcze do powrotu cesarza.**

Trudności polityczne i gospodarcze Niemiec są tak wielkie, że mimo szacunku i uznania, jakie Hitler żywi dla Hohenzollernów, **nie można obecnie ryzykować powrotu dynastji na tron.**

Śmierć wskutek sugestji

Z Haiderabadu donoszą o wydarzeniu niezwykłem:

Wysoki urzędnik Kandhand Hiramandani uległ apopleksji i przez kilka dni leżał w agonji. Kiedy lekarze stracili wszelką nadzieję, dopuścili do łoża umierającego jego żonę. Prawie bezprzytomna dopadła do swego męża i błagała go by zabrał ją ze sobą, oświadczając, że jeśli tego nie uczyni, odbierze sobie życie.

Prosiła go tak gorąco, że zgodził się na wspólną śmierć. Umierający wydał ostatnie swe rozporządzenia, majątek cały zostawił dla ubogich i kazał przygotować dwa pogrzeby. Spokojny i szczęśliwy wyzionął ducha. Podczas przygotowań do pogrzebu, wdowa pożegnała się z rodzicami, potem powróciła do domu, kazała ustawić sobie łoże obok zwłok męża i przygotowała się na śmierć.

Wkrótce potem wpadła w odrętwienie i pomimo, że zawezwano pomoc lekarską, po kilku godzinach zmarła, podążając za swym ukochanym mężem.

Wzruszający ten przykład nieziemskiej miłości i wierności małżeńskiej się gający aż poza grób zapewne opowiadany będzie kiedyś wnukom i prawnukom, jako piękna legenda.

Sprawy polityczne

= **WICEMINISTREM** Ministerstwa Opieki Społecznej został poseł dr. Kazimierz Duch. Dotychczasowy wiceminister Różniewski obejmuje stanowisko podsekretarza Stanu w Min. Skarbu.

= **KRÓL CYGANÓW** oświadczył, że cyganie chcą założyć własne państwo na wzór żydów palestyńskich. Odpowiednie terytorjum ma im wskazać Liga Narodów. —

= **PREMJER PRYSTOR** rozpoczął kilkudniowy urlop wypoczynkowy.

= **PREZYDENT ROOSEVELT** wyznaczył na stanowisko nowego ambasadora Stan. Zjedn. w Londynie Roberta Binghama, wydawcę.

—o—

Różne wiadomości

= 6 **MILJONÓW** bezrobotnych jest obecnie w Niemczech.

= **MATURA W CZERWCU.** Ministerstwo Oświaty ustaliło, że egzaminy dojrzałości ustne odbędą się na początku czerwca, a piśmenne w jednym terminie 16 czerwca.

= **NA GRYPĘ** zmarło w ub. tygodniu w wielkich miastach blisko 2 tysiące osób.

= **KOŚCIOŁÓW** w Rzymie jest 390; 160 kaplic otwartych oraz 53 domy modlitwy.

WYRODNI SYNOWIE TRZYMALI MATKĘ TAM, GDZIE GNIEŹDZIŁY SIĘ SZCZURY.

Z ŁODZI donoszą:

Przed sądem okręgowym w Łodzi stanęli dwaj bracia 29-letni Czesław Figa i 36-letni Leon Figa.

Akt oskarżenia zarzuca **im maltretowanie 75-letniej matki Wiktorji.** — **Staruszka** — jak się okazuje — **była więziona w komórce, w której gnieździły się szczury, nie posiadała żadnych środków do życia i zmuszona była do żebraniny.**

Jak się okazało, **jeden z synów jest właścicielem domu,** tłumaczy się jednak, że miał małe dochody i nie mógł utrzymać matki.

Sąd skazał obu wyrodnych synów po 1-dnym roku więzienia.

—o—

ODROCZENIE TERMINU SKŁADANIA ZEZNAŃ PODATKOWYCH.

Warszawa. — Ministerstwo Skarbu przesunęło termin składania obliczeń różnicy w podatku dochodowym, wynikającej z kumulacji uposażeń, otrzymanych w ciągu 1932 r. od różnych służbodawców, oraz termin wpłacenia ¼ części tej różnicy — z dnia 5 marca na dzień 15 marca 1933 r.

—o—

MORATORJUM BANKOWE W STANACH A. P.

BERLIN. PAT. Z Nowego Jorku donoszą: Po północy w stanie Maryla ogłoszone zostało moratorjum bankowe do wtorku włącznie. W tym czasie stan Maryland przejmie ustawę wyjątkową, mającą powstrzymać masowe wycofywanie depozytów banków. Zarządzeniem tem objęte zostanie m. in. miasto Baltimore.

Wyjątkowe ustawy dla banków wprowadzone zostały już w następujących stanach A. P. Nowy Jork, New Jersey, Michigan, Indjana, Nebrasca, Wiscomsin, Jawa, Florida i Oclaboma. W Minnesota zarządzenia takie mają być wkrótce ogłoszone.

Kongres Waszyngtoński obradować ma dziś nad ustawą wyjątkową dla banków, która poddaje kontroli państwowej banki wszystkich stanów. Senat już ustawę tę przyjął. Hoover podpisze ją dzisiaj wieczorem. Temsamem wszystkie banki Stanów Zjednoczonych poddane zostaną nieograniczonej ustawowej kontroli.

Wielkie burze śnieżne w Jugosławji

BIAŁOGRÓD. W północno-zachodniej **Jugosławji panuje burza śnieżna.** Warstwa śniegu w niektórych miejscach sięga wysokości 4 metrów. Na linji Zagrzeb—Split liczne pociągi utknęły w zaspach śnieżnych. Okręt Dubrownik utrzymujący stałą komunikację z Tryjestem był zmuszony powrócić do Splitu. Okręt Knin z powodu burzy nie mógł wczoraj wejść do portu w Splicie. Burza wyrządziła poważne straty na całem wybrzeżu. Mały okręt nadbrzeżny Tsetina osiadł na skałach nadbrzeżnych Dalmacji. Pasażerów i załogę udało się uratować. Okręt doznał poważnych uszkodzeń.

W pobliżu wsi Bodowaldżac w Banacie Vrbas znaleziono zwłoki nieznanego mężczyzny zasypane śniegiem. Dzięki znalezionym przy nim dokumentom udało się ustalić, iż jest to Gerard Groner, obywatel niemiecki, lat 26.

Zlikwidowanie „prywatnej“ mennicy

FAŁSZERZ PIENIĘDZY POD KLUCZEM.

POZNAŃ. Wydział śledczy Policji Państwowej **wykrył fabrykę fałszywych monet dwu- i pięciozłotówek nowej emisji.** Fabryka ta mieściła się w mieszkaniu Edwarda **Aleksego, rzeźnika,** w którego mieszkaniu znaleziono większą ilość fałszowanych monet oraz przybory do ich wyrabiania. Poza Aleksym ujęto kolportera monet **27-letniego Walencikiewicza,** karanego już uprzednio za analogiczną działalność.

—:o:—

KAZANIA REKOLEKCYJNE PRZEZ RADJO

J. E. Ks. Biskup Adamski wygłosi we wszystkie niedziele Postu Wielkiego o godzinie 16-ej w katedrze katowickiej kazania postne. Kazania te będą nadane przez radjo.

—:o:—

MORDERSTWO

SOFJA. Zredukowany urzędnik pocztowy zamordował uderzeniem noża dyrektora generalnego poczt Iwanowa.

—:o:—

POLAK SĘDZIĄ W AMERYCE

NOWY JORK. Adwokat tutejszy, Bernard Kozicki, mianowany został sędzią miejskim w Nowym Jorku. Jest to pierwszy wypadek nominacji Polaka na stanowisko sędziego w Nowym Jorku.

—o—

ZDERZENIE DWÓCH STATKÓW

HAMBURG. Hamburski okręt frachtowy „Brigitte Sturm“ zderzył się w okolicy Rejkjawiku z islandzkim okrętem rybackim „Papey“ i zatopił go. 9-u ludzi z załogi islandzkiego statku zatonęło.

—:o:—

BURZA, TRZĘSIENIE ZIEMI I ZAĆMIENE SŁOŃCA.

NEW YORK. W północnej części Chile odczuto dwukrotnie silne wstrząsy podziemne, którym towarzyszyła gwałtowna burza. Wiele domów runęło w gruzy. Ludność miejscowa łączy trzęsienie ziemi z zaćmieniem słońca, które było w tym czasie widziane w Chile.

—:o:—

ZAPADNIĘCIE DACHU POD NAPOREM ŚNIEGU

SJENNA. W teatrze della Lizza na kwadrans przed rozpoczęciem przedstawienia zawalił się nagle pod naporem śniegu dach nad sceną, powodując jednocześnie zapadnięcie się sceny. — Lekkie obrażenia odnieśli trzej artyści z Florencji, jeden student i woźny teatru.

—o—

STRASZNA ŚMIERĆ W PŁOMIENIACH PODPALIŁ GOSPODARSTWO I SPŁONĄŁ WRAZ Z NIEM

LUBLIN. We wsi Borówek w gminie Żółkiewka, umysłowo-chory 50-letni Pawłowicz Władysław w czasie nieobecności domowników zamknął się w mieszkaniu i podpalił dom. Ogień zniszczył całkowicie zabudowania oraz inwentarz żywy i martwy. W płomieniach zginął również Pawłowicz.

JEDEN CZY DWA PATENTY?

Na podstawie obowiązujących przepisów ustawy o podatku przemysłowym, detaliczna i drobna sprzedaż produktów własnego wyrobu dokonywana w tym samym lokalu, gdzie mieści się zakład rzemieślniczy, nie stanowi oddzielnego przedsiębiorstwa i dla takiej sprzedaży nie trzeba mieć oddzielnego świadectwa handlowego.

W praktyce jednakże omawiany przepis nastręcza często wątpliwości, w szczególności w tych wypadkach, jeżeli sklep nie jest bezpośrednio połączony z wytwórnią, a znajduje się w tym samym domu, w którym mieści się wytwórnia.

Sąd Najwyższy rozstrzygnął sprawę tę na korzyść rzemiosła, przychylając się do niewątpliwej intencji ustawodawcy, że oddzielenie warsztatu od sklepu sienią, schodami, ścianą itp. nie nakłada na rzemieślnika obowiązku wykupywania drugiego patentu. Wyrok ten niewątpliwie wpłynie na zmianę praktyki Urzędów Skarbowych.

—:o:—

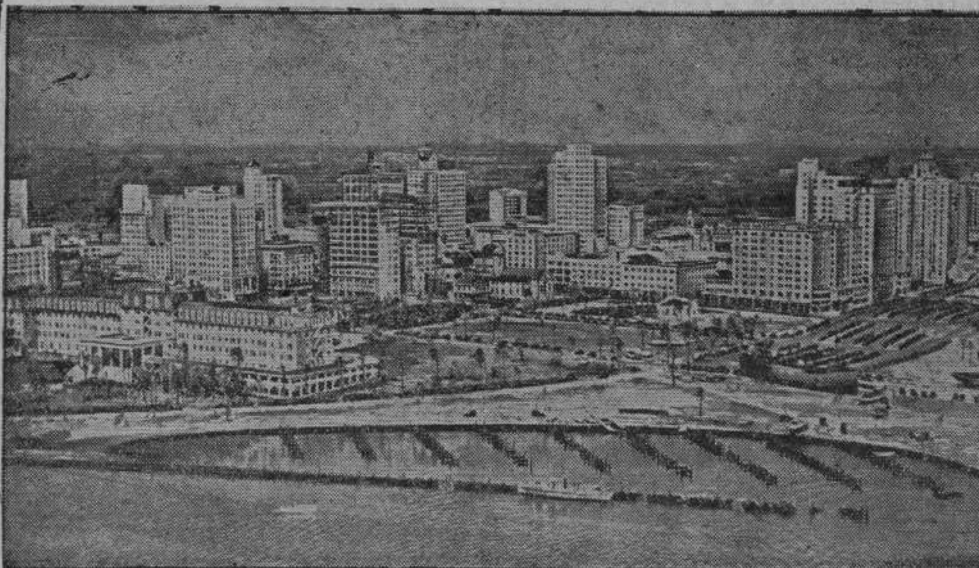
WŁAŚCICIELE KAWIARŃ, LOKALÓW GASTRONOMICZNYCH MUSZĄ PŁACIĆ TANTJEMY KOMPOZYTORSKIE.

Sąd Najwyższy rozpatrywał sprawę, która od szeregu lat była przedmiotem licznych zatargów między właścicielami zakładów gastronomicznych a Związkiem Autorów i Kompozytorów na tle opłat za wykonywanie przez orkiestry wzgl. muzykę mechaniczną (radjo, płyty gramofonowe, pianole) utworów muzycznych we wspomnianych lokalach. Sąd Najwyższy orzekł, że właściciel przedsiębiorstwa gastronomicznego obowiązany jest do płacenia tantjem autorskich w myśl prawa autorskiego, choć nie zawierał żadnych umów z kompozytorami ani Związkiem Autorów i Kompozytorów Scenicznych, oraz nie układał programu i niepozierał opłat od publiczności za muzykę.

Orzeczenie to przypominamy wszystkim zainteresowanym, by uwypuklić wzmożoną działalność Związku Autorów i Kompozytorów Scenicznych (ZA i PS), żądania, których najwyższa instancja sprawiedliwości poparła.

—o—

PO ZAMACHU NA PREZYDENTA ROSSEVELTA.

Obrazek powyższy przedstawia miasto Miami na Florydzie, gdzie Zangara dokonał zamachu na prezydenta Rossevelta.

Prezydent Rossevelt

—o—

Burmistrz Czermak

Z różnych stron

— **Bydgoszcz.** (Aresztowanie komornika). Na polecenie władz sądowych aresztowany został 35-letni komornik sądowy Stanisław Łuczak pod zarzutem sprzeniewierzenia pieniędzy skarbowych.

— **Łódź.** (Zawód miłosny powodem samobójstwa). Onegdaj powiesił się 20-letni Jan Chmielewski. Powodem samobójstwa była zawiedziona miłość. —

— **Słonim.** (Niezwykła maska „Ewa“ na balu). Podczas urządzania przez słonimską straż ogniową dorocznego balu maskowego w Słonimie, wszedł na salę całkiem nagi młodzieniec w masce. Jedynie lekki wieniec z liści papierowych osłaniał mu biodra. (!!?)

Po ukazaniu się na sali nagusa powstały szmery i krzyki wśród pań, które domagały się wyrzucenia tego rodzaju „maski“. Goście balowi spostrzegłszy nagusa oraz spowodowaną tem konsternację niezwłocznie rzucili się ku niepożądanemu gościowi i wynieśli go z sali. — Zaznaczyć należy, że nagus na piersiach miał tabliczkę z napisem „Ewa“.

— **Mnichowice** pow. Kępno. (Razem zmarli). W nocy z czwartku na piątek zmarli w Mnichowicach o jednej godzinie i po krótkiej chorobie chałupnik Józef Pochodzala 85 lat i żona jego Ewa 76 lat. Razem żyli, razem opuścili ten padoł płaczu i razem w jednym grobie będą spoczywali aż do Sądu Ostatecznego.

„Nie pozwolimy nawet na dyskusję o Pomorzu"!

Żywiołowa manifestacja K. P. W. Kowalewo przeciwko zakusom niemieckim.

W dniu 18 lutego 1933 r. w poczekalni II klasy na stacji Kowalewo Pom. odbyło się roczne walne zebranie miejscowego ogniska Kolejowego Przysposobienia Wojskowego.

Zebraniu przewodniczył delegat Zarządu Okręgowego K. P. W. z Bydgoszczy przy udziale 72 członków.

Dokonano wyboru nowego Zarządu w skład którego weszli, jako prezes ob. Maćkowiak Jan i członkowie Zarządu: Szopiński Stanisław, Jabłoński Bronisław, Dawidowski Bernard, Kiszycki Wojciech, Madejewski Stanisław, Kilanowski Jan, Lewandowski Franciszek i Wiśniewski Walenty.

Do Komisji Rewizyjnej: Pokuciński Stanisław, Modrzyński Władysław i Muchewicz Józef.

Delegat Zarządu Okręgowego p. Syczak wygłosił referat w którym przedstawił zebranym kwestje granic zachodnich. —

Zebrani uchwalili jednogłośnie rezolucję protestującą przeciwko wystąpieniom Hitlera

Rezolucja:

Na bezczelny wywiad Kanclerza Rzeszy Niemieckiej Hitlera — udzielony przedstawicielowi angielskiego koncernu prasowego, zebrani w dniu 18 lutego 1933 członkowie Kolejowego Przysposobienia Wojskowego Ogniska Kowalewo Pom. odpowiadają kategorycznie, że żaden z Polaków nietylko nie dopuści do rewizji granic, ale nie zezwala nawet na dyskusje na ten temat.

Ślubujemy uroczyście że jak przyjdzie potrzeba z bronią w ręku odeprzemy atak wroga.

Zebranie zakończono okrzykiem na cześć **Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, — Jej Prezydenta Profesora Ignacego Mościckiego i Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.**

Zbliża się post — O czem każdy katolik wiedzieć powinien?

1. Pościć, t. zn. jednorazowo w ciągu dnia najeść się do sytości i wstrzymać się od mięsnych potraw należy w Środę Popielcową, w piątki i soboty W. Postu (w Wielką Sobotę aż do południa), w Suche Dni, w wigilję Bożego Narodzenia, Zielonych Świątek, Wniebowzięcia N. Marji P. oraz Wszystkich Świętych.

2. Pościć, ale nie wstrzymywać się przy żadnym posiłku od potraw mięsnych i równocześnie rybnych, należy we wszystkie poniedziałki, wtorki, środy i czwartki W. Postu. W niedzielę W. Postu ani post, ani też wstrzymanie się od potraw mięsnych nie obowiązują. Pościć winni ci, którzy ukończyli rok 21 życia, a nie rozpoczęli jeszcze roku 60, o ile nie są złożeni chorobą, albo po chorobie przychodzą do zdrowia i o ile nie pracują ciężko.

3. Od potraw mięsnych wstrzymać się winni wszyscy od 7 roku życia we wszystkie piątki całego roku.

4. Święto przypadające na dzień postu lub powstrzymania się od potraw mięsnych poza W. Postem znosi wszelki post i wszelką powściągliwość od potraw mięsnych.

5. Nabiału (mleko, masło, ser, jaj) wolno używać we wszystkie dni roku, tak samo tłuszczu, margaryny i smalcu do kraszenia potraw i smarowania chleba.

6. Władzę udzielania jeszcze większych ulg mają proboszczowie wobec swych parafjan, ks. ks. prefekci wobec nauczycieli i uczniów oraz spowiednicy. Ci ostatni tylko wobec swych penitentów.

7. Wierni korzystający z ulg postnych (dyspensy) winni w czasie W. Postu gorliwiej się modlić i obfitszą złożyć jałmużnę postną.

8. Czas wielkanocnej Spowiedzi i Komunji św. rozpoczyna się z 4 niedzielą postną i potrwa do 3 niedzieli po Wielkanocy włącznie.

9. Śluby mogą się odbywać we wszystkie dni roku, ale w czasach zakazanych (od 1 niedzieli postu — I święta Wielkanocy) bez błogosławieństwa we Mszy św. za nowożeńców.

W czasie adwentowym i W. Postu winni wstrzymywać si ęod publicznych zabaw i tańców.

Epilog głośnej afery poborowej

ŻYDZI SKAZANI NA WIĘZIENIE.

Prokurator zgłosił apelację.

Głośna swego czasu w Toruniu afera poborowa, w której zamieszani byli żydzi z Torunia, Rypina, Dobrzynia i Lipna, znalazła epilog przed tutejszym Sądem Okręgowym.

W dniu 24 lutego br. Sąd Okręgowy ogłosił wyrok, mocą którego skazani zostali **Natan Wollsztein z Torunia na 2 lata więzienia i pozbawienie praw obywatelskich w ciągu 10 lat oraz 5.000 zł. kary grzywny; Mojżesz Aron Schlachter i Karo Całek po 1 roku więzienia i pozbawienie praw obywatelskich przez przeciąg 5 lat oraz 3 tysiące złotych grzywny; Fajga Dancigier i Leib Nadra po 1 roku więzienia i pozbawienie praw obywatelskich.**

Od wyroku tego prokurator zgłosił apelację.

Ten, kto przeciwdziała rozwojowi Związku Strzeleckiego temsamem przeciwdziała Armji Polskiej

Organizator powstania wielkopolskiego i szef sztabu wielkopolskich wojsk powstańczych, major Mieczysław Paluch prezes Okręgu Pomorskiego Związku Oficerów Rezerwy, stwierdził dobitnie na zebraniu manifestacyjnem przeciw zakusom Hitlera na polskie Pomorze w Grudziądzu, że Związek Strzelecki — to jedna z potężnych rezerw Armji Polskiej, że strzelec — to żołnierz — ochotnik!

Kto zatem przeciwdziała rozwojowi i pracy Związku Strzeleckiego i źle o nim mówi, ten przeciwdziała Armji Polskiej!

Słowa te głęboko wniknąć muszą do świadomości całego społeczeństwa polskiego pogranicza i zniweczyć doszczętnie partyjne przesądy, które tu i ówdzie tkwią jeszcze w psychice ludzi, będących dobrymi Polakami i obywatelami Państwa. Wobec jednolitego frontu niemieckiego nacjonalizmu stanąć musi u nas po stokroć bardziej jednolita, karna i sprawna Armja Rezerwowa, w której Wojak-Rezerwista, Strzelec i Harcerz pomorski czołowe zajmą stanowiska!

—:o:—

Nie damy ziemi!

Wielka manifestacja antyniemiecka

Związek Obrony Kresów Zachodnich Koło Wąbrzeźno urządza w niedzielę, dnia 5 marca br. wielką manifestację protestacyjną przeciw zakusom zaborczym Hitlera na Ziemię POMORSKĄ.

Propaganda niemiecka, głosząca całemu światu konieczność ponownego zagrabienia odwiecznie polskiego Pomorza, Poznańskiego i Górnego Śląska — wzrasta z każdym dniem na sile, zwłaszcza od czasu, kiedy Hitler doszedł do władzy.

W odpowiedzi na te chęci nowego rozbioru Ojczyzny naszej powinien wznieść się gromki okrzyk protestu przedewszystkiem synów tutejszej pomorskiej ziemi, okrzyk, któryby odbił się szerokiem i dalekiem echem aż po krańce cywilizowanego świata, **że Pomorze było, jest i będzie wiecznie polskie, że na straży naszych zachodnich rubieży stoimy wszyscy Polacy bez różnicy wiary, narodowości czy przekonań politycznych, że bronić ich będziemy do ostatniej kropli krwi!**

Takim zbiorowym, powszechnym protestem — przeciw zaborczym zakusom Hitlera będzie **WIELKI WIEC,** który odbędzie się w niedzielę, 5 marca na Rynku naszego miasta.

Dla zadokumentowania powagi chwili oraz solidarności całego narodu polskiego w tej tak ważnej sprawie, bo w sprawie życia lub śmierci naszej Ojczyzny, pożądany jest jak najliczniejszy udział w tym wiecu wszystkich Związków i Stowarzyszeń jakoteż szerokich mas Obywateli tak miasta jak i całego powiatu! **Tu chodzi o sprawę, wobec której ustaje wszelka polityka, chodzi o kwestję bytu Państwa!**

Obywatele Polacy! Pokażmy Hitlerowi, że zgodnie stoimy zwartym szeregiem ramię przy ramieniu gotowi bronić każdej piędzi ziemi naszego polskiego Pomorza!

A zatem wszyscy jak jeden mąż, — młodzi i starzy, na Rynek w niedzielę, dnia 5 marca br.! Niech głos naszego protestu rozlegnie się po wsze krańce świata, że nie damy ziemi skąd nasz ród! ! ! !...

Kto Polakiem, do głębi oburzony jest na germańskie zachcianki.

Dlatego zwracamy się do Szanownych Organizacyj miasta Wąbrzeźna z gorącym apelem, by gremjalnie wzięły w niej udział ze sztandarami ewentualnie z odpowiedniemi transparentami.

Zbiórka organizacyj odbędzie się na Rynku o godzinie 11,30.

Na program składają się:

1. **Przemówienie prezesa Związku Obrony Kresów Zachodnich ks. profesora Brejskiego;**
2. **Śpiew „Lutni": „Hymn Pomorza";**
3. **Apel prezesa Związku Oficerów Rezerwy p. A. Reiskego do b. wojskowych;**
4. **Uchwalenie rezolucji;**
5. **Wspólny śpiew: „Nie rzucim ziemi";**
6. **Pochód do Starostwa i złożenie rezolucji.**

W razie niepogody odbędzie się manifestacja o godzinie 11,30 w sali p. St. Klimka.

ZARZĄD ZWIĄZKU OBRONY KRESÓW ZACHODNICH

Ks. prof. Jan Brejski	**Adam Szczuka**
prezes	sekretarz

Akademja ku czci Ojca św.

Wczorajszej niedzieli w południe w przepełnionej publicznością sali „Dworu Wąbrzeskiego" odbyła się akademja ku czci Ojca św. zorganizowana przez Zarząd Akcji Katolickiej.

Scenę udekorowano zielenią oraz chorągwiami o barwach papieskich i kościelnych, na środku sceny ustawiono obraz Ojca św.

Organizacje i towarzystwa ze sztandarami zajęły miejsce przy scenie.

Akademję zagaił p. dr. **Podlaszewski,** podając równocześnie program. Orkiestra Stow. Młodzieży Kat. pod batutą organisty p. **Ernsta** odegrała utwór muzyczny.

Referat o Ojcu św. Piusie XI. wygłosił p. **Bojarski,** który równocześnie wskazał na prześladowanie religijne w Meksyku. —

Następnie p. Szczygielska wygłosiła okolicznościowy wiersz, poczem chór męski św. Grzegorza z stowarzyszeniem orkiestry S. M. P. odśpiewał hymn „My chcemy Boga".

Pod koniec akademji p. dr. Podlaszewski podziękował wszystkim za przybycie na akademję, poczem wzniósł okrzyk na cześć Ojca Świętego, który to okrzyk zebrani powtórzyli.

Na zakończenie całej akademji odśpiewano wspólnie zwrotkę „Kto się w opiekę".

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wąbrzeźno, dnia 27 lutego 1933 roku

— **Dzisiejszy numer** jest ostatnim w miesiącu lutym. Kto dotychczas „Głosu" nie zapisał na miesiąc marzec, niech zapisze, a będzie miał początek powieści, które rozpoczniemy drukować.

— **Dziś kalendarz.** Zgodnie z zapowiedzią dodajemy dziś do gazety kalendarz książkowy. Kalendarz otrzymają tylko ci co gazetę abonują tj. opłacają na miesiąc wzgl. kwartał zgóry. Tacy, którzy gazetę kupują pojedyńczemi egzemplarzami, kalendarza nie otrzymają. Gdyby ktoś z stałych Czytelników nie otrzymał kalendarza nie zwróci się z reklamacją do listonosza.

— **Ogień.** Onegdaj u p. Hollwega zapaliła się się od żelaznego piecyka podłoga. Ogień wyrządził mniejsze szkody.

— **Na zakończenie karnawału** urządza Polski Czerwony Krzyż Oddział w Wąbrzeźnie, w dniu jutrzejszym (wtorek) w hotelu „Dwór Wąbrzeski" tradycyjnego **„Śledzia".** Obywatelstwo niewątpliwie pospieszy na „Śledzia".

— **Kulig z Lisewa.** Wczoraj przyjechało ziemiaństwo z Lisewa kuligiem. Goście zatrzymali się początkowo w hotelu **„Dwór Wąbrzeski"** a później uczest niczyli na dancingu w hot. pod „Orłem", gdzie bawiono się ochoczo przez kilka godzin.

— **Kurs ogrodniczy.** W ub. piątek w sali sejmikowej odbył się urządzony przez Radę przy Szkole Rolniczej w Chełmży, kurs ogrodniczy. Na kurs przybyli licznie okoliczni gospodarze i ogrodnicy, którzy wysłuchali cały szereg referatów wygłoszonych przez profesorów Szkoły Rolniczej w Chełmży

1—Kos.

— **Walne zebranie Zw. Pracowników Kol. Drogowych.** Dnia 23 bm. odbyło się walne roczne zebranie „Związku Kolejowych Pracowników Drogowych" Koło Wąbrzeźno w lokalu p. Żdziebło. — Zebranie zagaił o godz. 17-tej prezes p. Witkowski hasłem „Cześć kolejnictwu", równocześnie przywitał przybyłego delegata Zarządu Okręgowego p. Nowakowskiego. Następnie przystąpiono do wyboru marszałka zebrania, którym jednogłośnie obrano p. Nowakowskiego, zaś na sekretarza p. Peł-

kana; poczem nastąpiło sprawozdanie Zarządu w imieniu którego zdał takowe wyczerpująco wiceprezes p. Mątewski. W dyskusji nad sprawozdaniem nikt głosu nie zabierał; jedynie przedstawiciel Zarządu Okręgowego p. Nowakowski wyraził Zarządowi uznanie za gorliwą i owocną pracę, temsamem zebrani udzielili ustępującemu Zarządowi jednogłośnie absolutorjum.

Zarząd wybrano ponownie ten sam, który przedstawia się następująco: Witkowski prezes, Mątawski wiceprezes, Pelikan sekretarz, Kosiński Ign. skarbnik.

Następnie wygłosił referat o ogólnem obecnem położeniu pracowników służby drogowej p. Nowakowski, stwierdzając iż Zarząd Okręgowy czyni co jest w jego mocy by ulżyć pracownikom służby drogowej w obecnem ciężkiem położeniu zwłaszcza dla tych, którym są stosowane „świętówki“. Referatu zebrani wysłuchali w skupieniu gdyż referent posługiwał się danemi przedstawiając dowodowo stan obecnego położenia w kolejnictwie. Następnie przystąpiono do wniosków i wolnych głosów; p. Mątewski zabierając głos, nawoływał zebranych do zachowania spokoju, trwania wiernie przy sztandarze Z. K. P. D. poczem wniósł okrzyk na cześć Rzeczypospolitej Polskiej. Okrzyk zebrani powtórzyli. Wobec wyczerpania się porządku obrad prezes Witkowski zakończył zebranie hasłem „Cześć“

— **Otwarcie nowej linji kolejowej.** Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Gdańsku, zawiadamia, że z dniem 1 marca br. następuje otwarcia nowej linji Karśnice—Inowrocław i wprowadzenie nowego rozkładu jazdy na linji Herby Nowe — Karśnice — Inowrocław — Bydgoszcz — Gdynia, w związku z powyższem uruchamia się bezpośredni pociąg osobowy Nr. 1412/1417. Tarnowskie Góry odjazd godz. 21,06 Gdynia przyjazd godz. 9,42 i odwrotnie Nr 1418/1411 Gdynia odjazd godz. 19,25 — Tarnowskie Góry przyjazd godz. 8,48 z bezpośredniemi wagonami Katowice — Gdynia, oraz lokalny pociąg osobowy Nr. 1421 Karśnice odjazd godz. 19,35 Inowrocław przyjazd godz. 23,01 i odwrotnie pociąg Nr. 1422 Inowrocław odjazd godz. 7,22. Karśnice przyjazd godz. 11,09, pociąg Nr. 1412/1417 i Nr. 1419/1411 poraz pierwszy odejdą z Tarnowskich Gór w nocy z pierwszego na drugiego, a z Gdyni w nocy z drugiego na trzeciego marca. Pociąg 1421/1422 poraz pierwszy kursuje dnia drugiego marca.

Wobec otwarcia wyżej wspomnianej linji wstrzymuje się bieg pociągów Nr. 623/624 na linji Laskowice — Kościerzyna — Gdynia a mianowicie: pociąg Nr. 623/624 przybędzie poraz ostatni do Gdyni i odjedzie z Gdyni dnia 1 marca.

— **Rozporządzenie Ministra Skarbu** z dnia 9. I. 1933 r. w przedmiocie przesunięcia na rok 1933 terminu do składania zeznań o dochodzie z art. 50 ustawy o państwowym podatku dochodowym.

Na podstawie ustępu drugiego art. 120 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 58 z 1925 r., poz. 411) — zarządza się, co następuje:

§ 1. Termin do składania przez osoby fizyczne i spadki wakujące (nieobjęte) zeznań o dochodzie, wyznaczony w art. 50 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 58 z 1925 r. poz. 411 — przesuwa się na rok podatkowy 1933 z dnia 1 marca do dnia 1 maja 1933 r.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu ,(—) Wł. Zawadzki

Urząd Skarbowy w Wąbrzeźnie podaje niniejszem powyższy odpis do wiadomości.

Za Kierownika Urzędu: (—) Kątny.

— **Kalendarz jarmarków w marcu.** **1-go** Lipnica, pow. Chojnice; Lubawa; Podgórz pod Toruniem; Pruszcz, powiat Świecie; Toruń .

2-go Brodnica; Kowalewo pow. Wąbrzeźno; Radzyn, pow. Grudziądzki; Wejherowo; Więcbork.

3-go Grudziądz; Lidzbark, pow. Działdowo.

6-go Świecie.

7-go Brzeźno p. Chojnice, Lubichowo, Tuchola.

8-go Brusy p. Chojnice; Nowemiasto p. Lubawa; Puck p. morski.

9-go Chojnice; Kościelna Jania; Topólno p. Świecie.

13-go Gniew p. tczewski.

14-go Działdowo, Kiełpiny p. Działdowo.

15-go Bysław pow. Tuchola; Chełmża; Kurzętnik p. Lubawa.

16-go Łąkorz p. Lubawa; Toruń.

17-go Grudziądz, Tczew.

18-go Chełmno, Stężyce p. Kartuzy.

21-go Górzno p. Brodnica, Jabłonowo Pom. pow. Brodnica, Sierakowice pow. Kartuzy, Stara Kiszewa p. Kościerzyna.

22-go Czkcyn p. Tuchola; Rybno p. Działdowo; Wąbrzeźno.

23-go Kamień p. Sępólno, Łąg p. Chojnice, Nowe p. Działdowo.

24-go Pelplin p. tczewski.

27-go Godziszewo.

28-go Liniewo powiat Kościerzyna; Sępólno.

30-go Lipusz p. Kościerzyna.

— **Występy orkiestry argentyńsko-rosyjskiej** Od wczorajszego wieczoru w lokalu hotelu pod „Orłem“ koncertuje orkiestra argentyńsko-rosyjska.

Kino „Słońce”

— **„Pieśń Trubadura“** Piękny Emilio, młodzieniec o atletycznej budowie i dobrem sercu, cieszy się wielkiem powodzeniem u wszystkich napotykanych na drodze swego życia ludzi. —

Dowiedziawszy się, że w posiadłościach p. Alvarado są dwie istoty niedające się obłaskawić, mianowicie córka p. Alvarado, Elwira, i dziki koń, Emilio postanawia ujarzmić oboje i w tym celu przyjmuje posadę w majątku senora Alvarado. Sprawa nie jest jednak łatwą do przeprowadzenia, gdyż uparta Elwira, choć zakochana zarówno w młodzieńcu, jak i w jego ślicznym głosie, postanawia wyjść zamąż za rywala Emilia, Manuela. Ślub ich ma odbyć się w katedrze dokąd młoda para udaje się karetą.

Emilo przebrany za woźnice, nie rezygnuje jednak i porywa piękną narzeczoną. Odwaga jego zostaje sowicie nagrodzona, gdyż Elwira zgadza się wyjść za niego zamąż i tego samego dnia odbywa się ślub szczęśliwej pary w kościele misyjnym. —

— Dziś i jutro w kinie „Słońce“ występy orkiestry argentyńsko-rosyjskiej z występami tanecznemi. —

Z powiatu

— **Wielkie Radowiska.** (Srebrne gody małżeńskie). Srebrne gody małżeńskie w dniu 18 lutego obchodził p. Piotr Gutkowski z żoną swą Heleną, z Klimków. Jubilatom składamy serdeczne życzenia pomyślności i doczekania się w zdrowiu złotych godów.

RUCH TOWARZYSTW

— **Nadzwyczajne zebranie Tow. Sportowego „Pogoń“** odbędzie się w środę 1 marca br. o godz. 20-tej w lokalu p. Hoffmanna (Rynek). Ze względu na bardzo ważne sprawy przybycie wszystkich członków konieczne.

Zarząd.

— **Walne zebranie Tow. Sportowego „Pogoń“** odbędzie się w niedzielę 5 marca o godz. 16-tej w hotelu pod Białym Orłem (mała salka). Na porządku obrad wybór nowego zarządu.

W razie nie przybycia dostatecznej ilości członków, następne zebranie odbędzie się pół godziny później bez względu na ilość członków. —

Zarząd.

Poznań, dnia 25 lutego 1933 r.

Żyto	18,50—18,75
Pszenica	33,50—34,50
Jęczmień 1 gat.	14,25—15,00
Jęczmień II. gat.	13,75—14,25
Jęczmień brow.	15,75—16,00
Owies	14,75—15,00
Mąka żytn. 70 proc. z workiem	29,50—30,00
Mąka pszenna 65 proc z workiem	49,00—51,—
Otręby żytnie	10,50—10,75
Otręby pszenne grube	10,50—11,50
Rzepak	40,00—45,00
Gorczyca	36,00—42,00
Wyka łatowa	12,50—13,50

Usposobienie spokojne.

—o—

— **Ceny orjentacyjne za świnie bekonowe za czas od 24. do 3. III. 33 r.** Komisja notowania cen przy Pomorskiej Izby Rolniczej podaje następujące ceny orjentacyjne za świnie bekonowe loco stacja załadowania, obliczone na podstawie ostatniego notowania za bekony w Anglji, z uwzględnieniem kosztów przerobu, handlowych, transportu itp.

Za świnie I klasy: o wadze od 85 do 95 kg zł. 82 do 86 za 100 kg żywej wagi.

Za świnie II klasy: o wadze od 80 do 85 kg oraz o wadze od 95 do 100 kg zł. 76 do 80 za 100 kg żywej wagi.

Uwaga: Świnie bekonowe, są to świnie białe pełnomięsne, nie zanadto przetłuszczone i nie uszkodzone.

Cena odnosi się do zwierząt nie napasionych.

Za świnie dostarczone bezpośrednio do bekoniarni ceny orjentacyjne są o 5% wyższe.

Drukiem i nakładem: Zakłady Graficzne Bolesława Szczuki — Redaktor odpowiedzialny: **Alfons Szczuka — Wąbrzeźno**, ul. Mickiewicza nr. 1.

W sobotę, dnia 25 bm. o godzinie 17-tej zmarła opatrzona Sakramentami św. nasza najukochańsza córka, siostra, szwagierka i ciocia

ś. p.

Kazimiera Ewertowska

przeżywszy lat 22

W ciężkim smutku pogrążona

Rodzina

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w czwartek, dnia 2 marca br. o godz. 9,30 w kościele parafjalnym w Król. Nowejwsi, następnie pogrzeb.

Uciąż, Bydgoszcz, Paski, Gischkau, Fordon, Ryńsk, Wichorze, Grudziądz w lutym 1933 roku